

**NOVELA ZAKONA O LOKALNIH VOLITVAH
(VERZIJA 1. 3 .2024)**

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17 in 93/20 – odl. US) se 3. člen spremeni tako, da se glasi:

»3. člen

Stroške za izvedbo lokalnih volitev krijejo občine, razen stroškov, ki v zvezi s tem nastanejo pri izvajanju nalog državnih organov in če ni z drugim zakonom drugače določeno.«.

2. člen

V 5. členu se šesti odstavek črta.

3. člen

V 20. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

» Volilna enota obsega območje enega ali več naselij ali dela naselja.«

Tretji odstavek se črta.

4. člen

V 30. členu se v prvem in tretjem odstavku besedilo »potrditve mandata« nadomesti z besedilom »seznanitve občinskega sveta z njegovo izvolitvijo«.

5. člen

V 35. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Predsednik občinske volilne komisije in njegov namestnik se imenujeta izmed sodnikov ali izmed drugih oseb, ki imajo najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu druge stopnje pravnih ved, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje pravnih ved, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje klasifikacij, (8. raven) ter imajo stalno prebivališče na območju Republike Slovenije. Ostali člani občinske volilne komisije in njihovi namestniki se imenujejo izmed občanov, ki imajo stalno prebivališče v občini, na predlog političnih strank in drugih organizacij občanov v občini ter občanov tako, da je zagotovljena politično pluralna sestava.«

6. člen

V 37. členu se v prvem odstavku pika nadomesti z vejico in doda besedilo, ki se glasi:

» tako da je zagotovljena politično pluralna sestava volilnega odbora.«

7. člen

V 38. členu se za tretjim odstavkom doda nov, četrti odstavek, ki se glasi: » Če bi članom občinske volilne komisije prenehal mandat pred razpisom volitev in občinski svet ne imenuje občinske volilne komisije skladno s prvim odstavkom tega člena, jo imenuje Državna volilna komisija.«

8. člen

V 39. členu se doda nov stavek, ki se glasi:

»Tajnik ne more biti kandidat, zaupnik liste ali predstavnik liste kandidatov. Če tajnik sprejme kandidaturo ali je določen za predstavnika ali zaupnika liste kandidatov, mu preneha imenovanje.«

9. člen

V 40. členu se v četrti točki pika nadomesti s podpičjem. Za četrto točko se doda nova, peta točka, ki se glasi:

»5. zagotavlja enotno informacijsko podporo za lokalne volitve.«.

10. člen

V 41. členu se 5. točka spremeni tako, da se glasi:

»5. odloča o ugovorih iz 96. in 98. člena tega zakona;«.

Za 5. točko se dodata novi 6. in 7. točka, ki se glasita:

»6. sprejme akt o izidu volitev;

7. vodi in upravlja zbirko predlaganih članov volilnih organov in zbirko kandidatur oziroma list kandidatov;«.

Dosedanji 6. in 7. točka postaneta 8. in 9. točka.

11. člen

V 45.a členu se v drugem odstavku črta besedilo »v prvem in drugem krogu«. V drugem odstavku se v prvi alineji število »50« nadomesti s številom »100«.

12. člen

V 72. členu se v prvem odstavku za besedilom »rojstni podatki,« doda besedilo »EMŠO,«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Podatki o osebnem imenu potrjenega kandidata, naslovu stalnega prebivališča oziroma naslovu začasnega prebivališča, če gre za državljana druge države članice EU, ki nima prijavljenega stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji in letnica njegovega rojstva ter naziv osebe, ki ga je predlagala, so do naslednjih rednih volitev dostopni na spletnih straneh občin in Državne volilne komisije.«.

13. člen

Za 72. členom se doda nov 72.a člen, ki se glasi:

»72.a člen

Občinska volilna komisija za namen preverjanja zakonitosti kandidatur oziroma list kandidatov, in za namen izvajanja drugih pristojnosti določenih v tem zakonu, vodi in upravlja:

- zbirko kandidatur oziroma list kandidatov, ki vsebuje podatke iz prvega odstavka 72. člena tega zakona in
- zbirko predlaganih članov volilnih odborov, ki vsebuje naslednje podatke: ime predlagatelja in osebne podatke kandidatov – osebno ime, rojstni podatki, EMŠO in naslov stalnega prebivališča.

Zbirki iz prejšnjega odstavka sta računalniško vodeni bazi podatkov. Zbirki se lahko za namene preverjanja volilne pravice kandidatov, zakonitosti kandidatur ter preverjanja volilne pravice in stalnega prebivališča kandidatov za člane volilnih odborov z uporabo osebnega imena kandidata ali njegovega EMŠO neposredno računalniško povežeta in dostopata do evidence volilne pravice. S tem povezovanjem se obdeluje zgolj naslednje osebne podatke: osebno ime, datum rojstva, EMŠO in stalno oz. začasno prebivališče kandidatov.

Zbirka predlaganih članov volilnih odborov in zbirka kandidatur oziroma list kandidatov se hrani do poteka mandata občinskega sveta.

Podatki o predlaganih članih volilnih odborov se zbirajo za namen imenovanja v volilne odbore, izplačila nadomestil in preverjanja nezdržljivosti s kandidati.

Državna volilna komisija zagotavlja informacijsko podporo za:

- imenovanja volilnih organov,
- vzpostavitev in vzdrževanja zbirke kandidatur oziroma list kandidatov ter njeno povezovanje z evidenco volilne pravice,
- izvedbo kandidacijskega postopka,
- izid volitev in
- objave izidov volitev.«.

14. člen

V 74. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Potrjene kandidature oziroma potrjene liste kandidatov s podatki iz prvega odstavka 72. člena tega zakona, razen podatkov o EMŠO, se objavijo.«.

15. člen

V 78. členu se besedilu doda novi drugi odstavek, ki se glasi:

»Občinske volilne komisije v občinah, ki imajo 1. januarja v letu, ko se izvedejo redne lokalne volitve, več kot 5.000 prebivalcev, določijo za predčasno glasovanje tri dni.«

16. člen

90. člen se spremeni tako, da se glasi:

»90. člen

Občinska volilna komisija najpozneje deseti dan po dnevu glasovanja sprejme akt o izidu volitev v občini in ga objavi v uradnem glasilu občine. Najpozneje z dnem objave občinska volilna komisija pošlje akt o izidu volitev županu, Državni volilni komisiji ter predstavnikom kandidatur oziroma predstavnikom list kandidatov.

Akt o izidu volitev vsebuje ugotovitve o izidu volitev, opredelitev do nepravilnosti iz ugovorov, ki so bili obravnavani, in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, vključno z načinom njihove odprave, ugovore, ki so bili zavrženi, ter ugotovitev, kateri kandidati so bili izvoljeni.«

17. člen

93. člen se spremeni tako, da se glasi:

»93. člen

Ponovne volitve se opravijo, če občinska volilna komisija zaradi nepravilnosti, ki so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, delno ali v celoti razveljavi volitve in odredi ponovne volitve.«

18. člen

94. člen se spremeni tako, da se glasi:

»94. člen

Ponovne volitve se opravijo tudi v primeru iz 102.c člena tega zakona.«.

19. člen

V 97. členu se v prvem odstavku za besedo »spore« doda besedilo »(v nadaljnjem besedilu: sodišče),«.

20. člen

98. člen se spremeni tako, da se glasi:

»98. člen

Vsak kandidat, predstavnik kandidature oziroma predstavnik liste kandidatov ali vsak volivec lahko v treh dneh po dnevu glasovanja vložijo ugovor pri občinski volilni komisiji.

Ugovor iz prejšnjega odstavka se lahko vložijo zaradi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov. Zatrjevane nepravilnosti v ugovoru morajo biti natančno in konkretno opisane. Če se v ugovoru zatrjuje, da so pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov nastale nepravilnosti, ki so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, mora biti v ugovoru opisan tudi vpliv nepravilnosti na razdelitev mandatov. Če je ugovor nepopoln ali nerazumljiv, občinska volilna komisija vlagatelja ugovora takoj pozove, da ugovor v dveh dneh dopolni oziroma popravi. Vročitev poziva se opravi v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek. Če vlagatelj ugovora poziva ne prevzame v dveh dneh od dneva elektronske odpreme oziroma od poskusa vročitve v fizični obliki, velja vročitev za opravljeno s potekom tega roka. Če vlagatelj ugovora v danem roku ne dopolni oziroma popravi, se ugovor zavrže.

Če občinska volilna komisija izve za nepravilnosti iz prejšnjega odstavka na drug način, kot je določeno v prejšnjem odstavku, po uradni dolžnosti ugotovi obstoj teh nepravilnosti.

Občinska volilna komisija se do zatrjevanih nepravilnosti iz ugovorov in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, opredeli v aktu iz 90. člena tega zakona, v katerem navede tudi ugovore, ki so bili zavrnjeni. Pri tem navede osebno ime in kraj prebivališča vlagatelja ugovora ter opredelitev do nepravilnosti iz ugovorov, ki so bili obravnavani, in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, vključno z načinom njihove odprave. Šteje se, da je z objavo akta iz 90. člena tega zakona v uradnem glasilu občine opravljena vročitev odločitve občinske volilne komisije vlagateljem ugovora iz tega člena.

Če občinska volilna komisija na podlagi ugovora ali po uradni dolžnosti ugotovi obstoj nepravilnosti iz drugega odstavka tega člena, jih odpravi oziroma njihovo odpravo zahteva od volilnega odbora. Volilni odbor mora nepravilnosti odpraviti nemudoma oziroma najpozneje v treh dneh od prejema zahteve. Če je volilni odbor napačno ugotovil izid glasovanja, lahko občinska volilna komisija sama ugotovi izid volitev.

Če nepravilnosti iz drugega odstavka tega člena ni mogoče odpraviti, so pa takšne, da so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, občinska volilna komisija s sklepom delno ali v celoti razveljavi volitve, na katerih je prišlo do nepravilnosti, ter odredi in določi datum ponovnih volitev, upoštevajoč s tem zakonom določene roke za izvedbo volitev. Sklep se objavi v uradnem glasilu občine.

Zoper sklep občinske volilne komisije iz prejšnjega odstavka je možno vložiti tožbo v skladu s tretjim odstavkom 99. člena tega zakona.«.

21. člen

99. člen se spremeni tako, da se glasi:

»99. člen

Vlagatelj ugovora iz prvega odstavka 98. člena tega zakona lahko v petnajstih dneh po objavi akta iz 90. člena tega zakona vložijo tožbo na sodišče. Tožbo lahko vložijo zaradi nepravilnosti iz drugega odstavka 98. člena tega zakona, ki jih občinska volilna komisija ni ugotovila ali niso bile odpravljene.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko v petnajstih dneh po objavi akta iz 90. člena tega zakona zaradi nepravilnosti iz drugega odstavka 98. člena tega zakona vložijo tožbo na sodišče tudi

upravičenec za vložitev ugovora iz prvega odstavka 98. člena tega zakona, ki v tožbi izkaže, da je za nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 98. člena tega zakona, izvedel šele po izteku roka za vložitev ugovora in da zanje pred iztekom roka za vložitev ugovora ni mogel vedeti.

Vsak kandidat, predstavnik kandidature oziroma predstavnik liste kandidatov ali vsak volivec lahko v petnajstih dneh po objavi sklepa občinske volilne komisije o razveljavitvi volitev iz šestega odstavka 98. člena tega zakona vloži tožbo na sodišče. Tožba se lahko vloži zaradi kršitev tega zakona ali zaradi napačne ugotovitve dejanskega stanja. Tožba zadrži izvršitev sklepa občinske volilne komisije o razveljavitvi volitev iz šestega odstavka 98. člena tega zakona.

Vsak kandidat, predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov ali vsak volivec lahko v petnajstih dneh po objavi akta iz 90. člena tega zakona vloži tožbo na sodišče zaradi nepravilnosti, ki so nastale pri delu občinske volilne komisije, v volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem in zaradi nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka, niso pa nastale pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov.«.

22. člen

100. člen se spremeni tako, da se glasi:

»100. člen

V postopku pred sodiščem lahko stranka opravlja procesna dejanja samo po pooblaščenцу, ki je odvetnik ali odvetniška družba, razen, če je stranka sama odvetnik, če je tožena stranka občinska volilna komisija ali občina, pa tudi po občinskem odvetniku. Če tožba ni vložena po pooblaščenцу, ki je oseba iz prejšnjega stavka, sodišče ravna v skladu s 102.a členom tega zakona, preostalih vlog, ki niso vložene po pooblaščenцу, ki je oseba iz prejšnjega odstavka, pa ne upošteva.

Tožba se vroči tudi članu občinskega sveta, katerega izvolitev se izpodbija s tožbo. Član občinskega sveta lahko v petnajstih dneh od vročitve tožbe sodišču, po pooblaščenцу iz prvega odstavka tega člena pošlje izjavo, da želi sodelovati v postopku. Ta izjava vsebuje tudi opredelitev do tožbenih navedb. V tem primeru ima član občinskega sveta, katerega izvolitev se izpodbija s tožbo, položaj stranke.

Rok za odgovor na tožbo je petnajst dni.

Ob vročitvi tožbe sodišče opozori toženo stranko in člana občinskega sveta, katerega izvolitev se s tožbo izpodbija, da lahko odgovori na tožbo oziroma pošlje izjavo sodišču o vstopu v postopek v 15 dneh od vročitve tožbe, o obveznosti opravljanja procesnih dejanj po pooblaščenцу iz prvega odstavka 100. člena tega zakona in o pravnih posledicah kršitve te določbe (prvi odstavek 100. člena), o obveznosti vlaganja vlog v elektronski obliki v skladu z drugim odstavkom 101. člena tega zakona in o pravnih posledicah kršitve te določbe (tretji odstavek 101. člena) ter o obveznosti vročanja vlog neposredno med pooblaščenці strank v skladu s četrtim odstavkom 101. člena tega zakona in o pravnih posledicah kršitve te določbe (četrti odstavek 101. člena).

Vsa dejstva in dokaze mora tožeča stranka navesti oziroma predlagati v tožbi, tožena stranka pa v odgovoru na tožbo, član občinskega sveta iz drugega odstavka tega člena pa v opredelitvi iz drugega odstavka tega člena.

Ne glede na prejšnji odstavek se lahko nova dejstva in dokazi navajajo do konca naroka za glavno obravnavo, če jih stranke brez svoje krivde niso mogle navesti v tožbi oziroma v odgovoru na tožbo ali če njihova dopustitev po presoji sodišča ne bi zavlekla reševanja spora.«.

23. člen

101. člen se spremeni tako, da se glasi:

»101. člen

Tožba se vloži v elektronski obliki pri sodišču, sodišče pa jo strankam v postopku vroči v fizični obliki.

Vloge strank se vlagajo in sodna pisanja vročajo v elektronski obliki v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, če ta zakon ne določa drugače.

Če tožba ni vložena v elektronski obliki, sodišče ravna v skladu s 102.a členom tega zakona; če preostale vloge niso vložene v elektronski obliki, pa jih ne upošteva.

Vloge se, razen v primeru iz prvega odstavka tega člena, vročajo neposredno med pooblaščenci strank v postopku. Če vloge niso vročene neposredno med pooblaščenci strank v postopku, jih sodišče ne upošteva.

Vročitev vlog strank in sodnih pisanj velja za opravljeno z dnem, ko naslovnik prevzame pisanje v elektronski ali fizični obliki. Če vloge oziroma pisanja ne prevzame v treh dneh od dneva elektronske odpreme oziroma od poskusa vročitve v fizični obliki, velja vročitev za opravljeno s potekom tega roka.

Sodišče takoj obvesti občinski svet o vloženi tožbi in mu pošlje vse akte, s katerimi se postopek konča.«

24. člen

102. člen se spremeni tako, da se glasi:

»102. člen

Sodišče odloča v senatu treh sodnikov.

Odločanje sodišča v skladu s tem zakonom je nujna zadeva.

O tožbi odloči sodišče po izvedeni glavni obravnavi, najkasneje v 30 dneh od prejema odgovora na tožbo ali izteka roka za odgovor na tožbo.

Če ni v tem zakonu drugače določeno, sodišče odloča ob smiselni uporabi zakona, ki ureja upravni spor.«

25. člen

Za 102.členom se dodajo novi 102.a, 102.b, 102.c in 102.č člen, ki se glasijo:

»102.a člen

Sodišče tožbo s sklepom zavrže, če:

- je vložena prepozno ali prezgodaj;
- je nepopolna ali nerazumljiva;
- je ne vloži upravičena oseba;
- ni vložena po pooblaščencu, ki je oseba iz prvega odstavka 100. člena tega zakona;
- ni vložena v elektronski obliki v skladu s 101. členom tega zakona;
- tožnik ob vložitvi tožbe ne izkaže, da je v tožbi zatrjevane nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 98. člena tega zakona, neuspešno uveljavljal že v ugovoru pred občinsko volilno komisijo, razen v primeru iz drugega odstavka 99. člena tega zakona.

Pred zavrženjem tožbe, razen v primeru iz prve in tretje alineje prejšnjega odstavka, sodišče zahteva od tožnika, naj v treh dneh odpravi pomanjkljivosti, ki so razlog za zavrženje tožbe.

Sodišče vroči tožniku zahtevo iz prejšnjega odstavka v elektronski obliki v skladu s 101. členom tega zakona, razen če to glede na naravo pomanjkljivosti ni mogoče. V tem primeru sodišče zahtevo tožniku vroči v fizični obliki.

102.b člen

Če sodišče ne ugotovi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih organov oziroma v volilni kampanji oziroma v zvezi s financiranjem volilne kampanje ali če ugotovi, da tožba iz tretjega odstavka 99. člena tega zakona ni utemeljena ali če ugotovi nepravilnosti, ki niso privedle ali niso mogle privedi do drugačne razdelitve mandatov, ali nepravilnosti, ki po svoji naravi niso v temeljih prizadele poštenosti volilnega postopka, tožbo zavrne.

102.c člen

Če sodišče ugotovi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih organov oziroma v volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem, ki so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, ali nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenosti volilnega postopka, tožbi delno ali v celoti ugodi, odpravi akt iz 90. člena tega zakona, delno ali v celoti razveljavi volitve in odredi ponovne volitve.

Če sodišče ugotovi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih organov, ki so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov in jih je mogoče odpraviti s sprejetjem novega akta iz 90. člena tega zakona, sodišče tožbi ugodi, delno ali v celoti odpravi akt iz 90. člena tega zakona in občinski volilni komisiji naloži sprejetje novega akta iz 90. člena tega zakona skladno z odločbo sodišča.

Če sodišče ugotovi, da je tožba iz tretjega odstavka 99. člena tega zakona utemeljena, tožbi ugodi, delno ali v celoti odpravi sklep iz šestega odstavka 98. člena tega zakona in občinski volilni komisiji naloži sprejetje akta iz 90. člena tega zakona skladno z odločbo sodišča.

102.č člen

Zoper odločitve sodišča v skladu s tem poglavjem ni pritožbe in izrednega pravnega sredstva.«.

26. člen

V 106. členu se drugi stavek črta.

27. člen

Naslov poglavja »IV. VOLITVE V SVETE KRAJEVNIH, VAŠKIH IN ČETRTRNIH SKUPNOSTI« ter 109., 110., 111., 112. in 114. člen se črtajo.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

28. člen

V Zakonu o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE) se:

1. v 15.b členu:

– peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Občinski svet se na prvi seji po volitvah, ki se opravi najpozneje v 14 dneh po objavi akta o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, seznanj z izidom volitev v občini.«.

– sedmi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Občinski svet se konstituira na prvi seji po volitvah pod pogojem, da je v aktu o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, ugotovljena izvolitev več kot polovice članov občinskega sveta.«.

– osmi do petnajsti odstavek črtajo;

2. v 18. členu v drugem odstavku v drugem stavku beseda » po izteku mandata sveta« nadomesti z besedo » po prenehanju imenovanja odbora«.

3. 19. člen se spremeni tako, da se glasi: »Organ ožjega dela občine je odbor. Predsednika in člane odbora izmed prebivalcev posameznih ožjih delov občine imenujejo:

- občinski svet,
- prebivalci posameznega ožjega dela občine na zboru krajanov ali
- prebivalci posameznega ožjega dela občine na drug način, določen s statutom.«

4. 19. a člen črta;

5. v 19.b členu:

- V prvem odstavku se besedilo »ožjih delov občine, ki imajo svet« nadomesti z: » odborov ožjih delov občine«.

- V drugem odstavku beseda »svetu« nadomesti z besedo »odboru«.

6. v 19.c členu:

- V prvem stavku tretjega odstavka beseda »svet« nadomesti z besedo »odbor«.

- V drugem stavku beseda »sveta« nadomesti z besedo »odbora«.

- V šestem odstavku se besedilo »sveta ožjega dela občine zastopa svet ožjega dela občine ali njegov predsednik« nadomesti z besedilom »odbora zastopa odbor ožjega dela občine ali njegov predsednik.«

7. v 30. členu se tretji odstavek črta.

8. v 34.a členu v sedmem odstavku v drugem stavku beseda »svetov« nadomesti z besedo »odborov«.

9. v 37.a členu:

– v prvem odstavku v četrti in šesti alineji besedilo »potrditvi mandata« nadomesti z besedilom »seznanitvi občinskega sveta z njegovo izvolitvijo« ter pika za šesto alinejo nadomesti z vejico in za njo doda nova sedma alineja, ki se glasi:

»– če občinska volilna komisija na podlagi odločbe upravnega sodišča sprejme nov akt o izidu volitev v skladu z zakonom, ki ureja lokalne volitve, iz katerega izhajajo, da je bil namesto njega izvoljen drug kandidat.«;

– v drugem odstavku črta tretji stavek;

– peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Postopki za nadomestitev člana občinskega sveta ali izvolitev novega župana se lahko začno po preteku roka za vložitev tožbe, če tožba ni bila vložena, oziroma po pravomočni odločitvi upravnega sodišča, če je bila tožba vložena. Ta odstavek se ne uporablja za primere iz sedme alineje prvega odstavka tega člena, ko novi član občinskega sveta oziroma župan nastopi funkcijo na podlagi akta o izidu volitev v skladu z zakonom, ki ureja lokalne volitve, s katerim je ugotovljena njegova izvolitev.«.

10. v 45.členu v tretjem odstavku beseda »sveta « nadomesti z besedo »odborom «.

11. v 47. členu v prvem stavku prvega odstavka vejica nadomesti z besedo »ali« in črta besedilo »ali svet ožjega dela občine«.

29. člen

Občine uskladijo splošne akte s spremembami in dopolnitvami zakona v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi.

Mandatna doba izvoljenih svetov ožjih delov občin preneha s potekom mandatne dobe novoizvoljenih organov občin po opravljenih rednih volitvah v občinske svete v letu 2026.

30. člen

Minister, pristojen za pravosodje, ob tehnični izpolnitvi pogojev za vlaganje po elektronski poti, z odredbo, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določi datum, od katerega je v skladu s spremenjenim in dopolnjenim zakonom mogoče tožbo ali drugo vlogo vložiti po elektronski poti.

Minister, pristojen za pravosodje, ob tehnični izpolnitvi pogojev za vročanje po elektronski poti, z odredbo, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določi datum, od katerega je v skladu s spremenjenim in dopolnjenim zakonom mogoče vročanje po elektronski poti.

Prvi odstavek 101. člena zakona glede vlaganja tožb v elektronski obliki, drugi odstavek 101. člena zakona glede vlaganja drugih vlog v elektronski obliki, tretji odstavek 101. člena zakona in peta alineja prvega odstavka 102. a člena zakona se začnejo uporabljati z dnem uveljavitve odredbe iz prvega odstavka tega člena. Do takrat se tožba ali druga vloga vložijo na drug način, ki ga določa zakon, ki ureja pravdni postopek.

Drugi in peti odstavek 101. člena zakona ter novi tretji odstavek 102.a člena glede elektronskega vročanja sodnih pisanj se začnejo uporabljati z dnem uveljavitve odredbe iz drugega odstavka tega člena. Do takrat se sodno pisanje vroči v fizični obliki v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, pri čemer vročitev velja za opravljeno tretji dan od poskusa vročitve v fizični obliki.«.

31. člen

Do začetka uporabe tega zakona se uporabljajo določbe Zakona o lokalnih volitvah Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17 in 93/20 – odl. US in Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE).

32. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne za prve redne volitve v občinske svete, razpisane po uveljavitvi tega zakona.

Ne glede na prejšnji odstavek se določbi spremenjenih 35. in 37. člena zakona začneta uporabljati z dnem uveljavitve tega zakona.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S spremembo 3. člena se določa omejitev zaračunavanja stroškov državnih organov občinam tako, da ni dopustno, da državni organi občinam pri izvajanju dejavnosti ob lokalnih volitvah zaračunavajo stroške dela. Javni uslužbenci, zaposleni v državnih organih na delovnih mestih, na katerih skrbijo za uveljavljanje volilne pravice, svoje naloge opravljajo na enak način, kot jih opravljajo za državne volitve. Tudi v primeru državnih volitev in referendumov upravne enote, MJU, MNZ, GURS in DVK ne zaračunajo stroškov dela, ki so jih imeli zaradi nalog, povezanih z volitvami, saj jih opravljajo javni uslužbenci, ki imajo te naloge določene v opisu nalog delovnega mesta v aktu o sistemizaciji. V primeru delovanja državnih organov, povezanih z izvedbo lokalnih volitev, gre za oblastna ravnanja (de iure imperii), ki jih izvajajo v upravnih zadevah znotraj ali preko polnega delovnega časa.

Med te stroške spadajo plače in dodatki za delo v manj ugodnem delovnem času (dežurstvo, delo preko polnega delovnega časa), malica in prevoz na delo ter potni in drugi stroški, nastali v času trajanja lokalnih volitev. Med stroške dela spada tudi morebitni strošek delovne uspešnosti zaradi povečanega obsega dela javnega uslužbenca. V stroške, ki jih državni organi občinam v času lokalnih volitev ne smejo zaračunavati, spadajo tudi stroški fizičnega varovanja prostorov upravnih enot v času dežurstev oziroma zunaj poslovnega časa ne glede na to, da se fizično varovanje zagotavlja samo zaradi potreb lokalnih volitev.

Navedena omejitev se ne nanaša na morebitne druge stroške, ki jih je imel državni organ zaradi izvajanja dejavnosti, povezanih z lokalnimi volitvami. Tako je pravna podlaga za zaračunavanje stroškov izdelave volilnih imenikov, ki so jih občine dolžne poravnati MNZ, določena v drugem odstavku 3. člena Zakona o evidenci volilne pravice (Uradni list RS, št. 98/13 in 12/24 – ZVDZ-E); v nadaljevanju: ZEVP-2), ki določa, da stroške za sestavljanje in tiskanje volilnih imenikov in stroške za pripravo podatkov za obvestila volivcev za lokalne volitve in glasovanje na lokalnih referendumih krijejo občine. Takšni razlagi ob zdaj veljavni zakonodaji pritrjuje tudi sodba Višjega sodišča v Ljubljani št. II Cpg 564/2019 z dne 19. oktobra 2019. V njej piše, da tiskanje volilnih imenikov za izvedbo lokalnih volitev ni oblastno ravnanje v razmerju do lokalnih skupnosti. Gre za strošek, ki je nujno potreben za izvedbo lokalnih volitev in ga je na podlagi 3. člena ZLV dolžna nositi občina.

K 2. členu

Sprememba zadnjega odstavka tega člena predstavlja uskladitev z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (ZVDZ-E, Uradni list RS, št. 12/24), ki določa, da osebam, ki so že dopolnile 18 let in jih bo sodišče po uveljavitvi tega zakona postavilo pod skrbništvo, s sodno odločbo ne bo več možno odvzeti volilne pravice.

K 3. členu

S predlagano spremembo želi predlagatelj zagotoviti enakost volilne pravice pri lokalnih volitvah in sicer na način, da se črta določba na podlagi katere mora volilna enota obsegati območje ene ali več krajevnih/vaških/četrtnih skupnosti, če je občina razdeljena na takšne skupnosti. V skladu s predlagano spremembo bo volilna enota obsegala območje enega ali več naselij ali dela naselja, kar sledi odločbi Ustavnega sodišča U-I-326/02, ki je pojasnilo, da je razumevanje drugega odstavka 20. člena ZLV kot razloga za "nedeljivosti" ožjih delov občine napačno. S tem bo občinski svet imel lažjo pot do določitve volilnih enot tako, da bodo skladne z ustavno zahtevo, da se ene predstavnik občinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev.

K 4. členu

Veljavni 30. člen ZLV določa, v katerih primerih je treba opraviti nadomestne volitve, če preneha mandat članu občinskega sveta, ki je bil izvoljen na proporcionalnih volitvah. V prvem odstavku določa, da če preneha mandat članu občinskega sveta, ki je bil izvoljen na proporcionalnih volitvah, postane član občinskega sveta za preostanek mandatne dobe tisti kandidat, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen član občinskega sveta, ki mu je prenehal mandat, razen če je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata. V tretjem odstavku pa določa, da je treba nadomestne volitve opraviti tudi, če članu občinskega sveta preneha mandat, ker je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata. S 28. členom

predloga zakona se med drugimi črtata tudi deveti in deseti odstavek 15.b člena ZLS, ki določata, da občinski svet odloča o potrditvi mandatov. V skladu s predlogom spremembe 15.b člena ZLS se bo občinski svet na konstitutivni seji le seznanil z izidom volitev v občini, ne bo pa več potrjeval mandatov članov občinskega sveta. Zaradi te spremembe je treba spremeniti tudi tretji odstavek 30. člena ZLV, saj je ta vezal izvedbo nadomestnih volitev na potrditev mandata, s predlagano spremembo pa bodo nadomestne volitve v primeru odstopa kandidata vezane na šestmesečni rok od seznanitve občinskega sveta z njegovo izvolitvijo.

K 5. členu

Pošten postopek pred volilnimi komisijami, katerega del je tudi pravica do nepristranskega odločanja, zagotavlja ustavna določba o enakem varstvu pravic, ki izhaja iz 22. člena ustave.

Člen določa, da se predsednik občinske volilne komisije in njegov namestnik imenuje izmed sodnikov ali izmed drugih oseb, ki imajo najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu druge stopnje pravnih ved, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje pravnih ved, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje klasifikacij, (8. raven) ter imajo stalno prebivališče na območju Republike Slovenije. Načeloma velja, da se člani občinskih volilnih organov imenujejo izmed občanov, ki imajo stalno prebivališče v občini. Z novo ureditvijo za predsednika občinske volilne komisije in njegovega namestnika ta omejitev ne velja. Že v preteklosti v nekaterih manjših občinah ni bilo pravnika ali sodnika, zato so bili imenovani občani, ki v tisti občini niso imeli volilne pravice. V tem primeru je zaradi zaščite javnega interesa prevladalo stališče, da je izobrazbena smer in stopnja imenovanega predsednika in njegovega namestnika pomembnejša od kraja njegovega stalnega prebivališča. S spremembo drugega odstavka zakon zdaj natančno določa tudi izobrazbeno raven, saj je izraz »diplomirani pravnik« spričo več vrst in stopenj izobrazbe s pravnega področja netočen.

Člen določa tudi postopek imenovanja ostalih članov volilne komisije in njihovih namestnikov in sicer na način, da se uvaja politično pluralna sestava volilnih organov. Politično pluralna sestava volilnih organov zagotavlja neposredni medsebojni nadzor nad zakonitostjo izvajanja volilnih opravil. Zaradi različnih interpretacij 34. člena ZVDZ, ki uporablja tudi pri imenovanju volilnih organov za lokalne volitve, se z dopolnitvijo 35. člena ZLV nedvoumno določa pluralno sestavo volilnih organov. Idealna pluralna sestava pomeni, da vsakega od članov in namestnikov predlaga drug predlagatelj.

K 6. členu

Zaradi različnih interpretacij 34. člena ZVDZ, ki uporablja tudi pri imenovanju volilnih organov za lokalne volitve, se z dopolnitvijo 37. člena ZLV nedvoumno določa pluralno sestavo volilnih organov. Idealna pluralna sestava pomeni, da vsakega od članov in namestnikov predlaga drug predlagatelj.

K 7. členu

Člen ureja imenovanje občinske volilne komisije v primerih, ko članom občinske volilne komisije preneha mandat pred razpisom volitev in občinski svet skladno s prvim odstavkom 38. člena ne more imenovati nove občinske volilne komisije zaradi npr. zaradi prenehanja mandata večini članov občinskega sveta. V preteklosti je v tovrstnih primerih zaradi zagotovitve nemotene izvedbe volitev DVK imenovala člane občinske volilne komisije na podlagi smiselne uporabe tretjega odstavka 15.b člena ZLS, ki ureja imenovanje občinske volilne komisije v novoustanovljeni občini. S predlagano zakonsko ureditvijo bo podana zakonska podlaga za imenovanje občinske volilne komisije s strani DVK tudi v primeru nezmožnosti imenovanja članov občinske volilne komisije s strani občinskega sveta.

K 8. členu

ZVDZ v 25. členu določa nezdržljivost za člane volilnih organov, ne določa pa nezdržljivosti za tajnika. Tajnik volilne komisije ni član komisije, je pa njegovo delo tesno povezano z delom volilnega organa. Tajnik opravlja ključna strokovna opravila za volilni organ. Med drugim ima dostop do podatkov o kandidaturah, zato bi ga lastna kandidatura postavljala v privilegirani položaj, hkrati pa bi nastalo evidentno nasprotje interesov. Tajnik namreč pripravlja predloge strokovnih odločitev tudi v primeru pritožb na kandidature. Z dopolnitvijo 39. člena zakonodajalec nedvoumno določa, da tajnik občinske volilne komisije

ne more biti kandidat, zaupnik ali predstavnik liste. S to rešitvijo se postavlja jasno ločnico med kandidati in tistimi, ki lahko vplivajo na candidature.

K 9. členu

Z dopolnitvijo 40. člena se prvič določa pristojnost DVK, da zagotavlja informacijsko podporo lokalnih volitev. Čeprav je že od leta 2006 informacijsko podporo zagotavljalo ministrstvo, pristojno za lokalno samoupravo, zanj ni bilo zakonske podlage. Upoštevajoč dejstvo, da je državna informacijska podpora vsem fazam volilnega postopka, imenovanja volilnih organov, kandidacijskega postopka, ugotavljanja izida volitev in objave rezultatov postala standard, brez katerega si lokalnih volitev ni več mogoče predstavljati, je utemeljeno, da se takšna obveznost državnih organov določi z zakonom. Zaradi pravne praznine je bila praksa neenotna, informacijsko podporo za državne volitve zagotavlja DVK, za lokalne volitve pa MJU. Z navedeno dopolnitvijo bo zagotovljena enotna informacijska podpora vseh volitev in referendumov, tako državnih kot lokalnih.

Dopolnitev 40. člena je povezana tudi z novim 72.a členom zakona, ki v drugem odstavku določa, da DVK skrbi za vzpostavitev aplikacije za podporo imenovanja volilnih organov, vzpostavitev in vzdrževanje enotne zbirke list kandidatov ter njeno povezovanje z evidenco volilne pravice, podporo kandidacijskemu postopku, izračun izidov glasovanja in objavo izidov volitev.

K 10. členu

Sprememba 41. člena je potrebna zaradi spremenjene ureditve volilnega spora. S spremenjenim 98. členom ZLV bo imela občinska volilna komisija poleg dosedanje pristojnosti reševanja ugovorov zaradi nepravilnosti v postopku kandidiranja, ki so jih kandidati oziroma predstavniki candidature ali liste kandidatov vložili v skladu s 96. členom ZLV, tudi pristojnost reševati ugovore, ki bodo vloženi zaradi nepravilnosti pri izvajanju katerega koli opravila volilnega odbora na volitvah. Te ugovore bo lahko poleg kandidatov, predstavnikov candidature oziroma liste kandidatov vložil vsak volivec. Zato je predlagatelj to novo pomembno pristojnost občinske volilne komisije dodal kot samostojno točko tega člena. Do sedaj veljavna peta točka 41. člena je vsebovana v novi 6. točki člena, ki na novo določa, da občinska volilna komisija sprejem akt o izidu volitev in ne več poročilo o izidu volitev. Obvezne sestavine akta o izidu volitev so sedaj predpisane v novem drugem odstavku 90. člena ZLV: vseboval bo ugotovitve o rezultatih glasovanja, opredelitev do morebitnih ugovorov zaradi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov na volitvah in morebitne ugovore, ki niso bili obravnavani, ker so bili nepopolni ali nerazumljivi, ter nepravilnosti, ki jih bo ugotovila sama po uradni dolžnosti in razglasitev, kateri kandidati so bili izvoljeni.

Nova sedma točka 41. člena ZLV daje občinski volilni komisiji pravno podlago za vodenje in upravljanje zbirke članov volilnih organov in kandidatov oziroma list kandidatov. Kandidiranje in članstvo v volilnih odborih imata v skladu z zakonom določene omejitve (volilna pravica v občini, prepoved sorodstvenega razmerja med člani volilnih odborov in kandidati). Zato občinska volilna komisija za namene preverjanja zakonitosti imenovanj vodi in upravlja zbirko kandidatov za člane volilnih organov in list kandidatov. Zakonitost kandidatov in morebitna nezdržljivost se v skladu z novim 72.a členom preverjata z neposrednim računalniškim dostopom do evidence volilne pravice.

K 11. členu

Predlog ima za cilj izenačitev izplačevanja nadomestil državnih volilnih organov in članov občinskih volilnih komisij. Medtem ko veljavna določba 45.a člena določa, da se članom občinskih volilnih komisij izplača eno nadomestilo za prvi in drugi krog županskih volitev, pa tretji odstavek 3. člena Pravilnika o določitvi meril in kriterijev za določitev višine nadomestil in povračila stroškov članom volilnih organov, tajnikom in drugim osebam, ki opravljajo dolžnosti na volitvah in referendumu (Uradni list RS, št. 24/19 in 17/22) določa, da se za izvedbo volilnih opravil pri ponovnem glasovanju med kandidatom, ki sta prejela največ glasov na volitvah predsednika republike (drugi krog glasovanja) višina nadomestil za člane volilnih komisij določi v višini 70 odstotkov nadomestila, ki je določeno v tem pravilniku. Zato prihaja do nedopustnega razlikovanja v položaju članov državnih in občinskih volilnih

organov. S predlagano spremembo se zvišuje višina nadomestil vsem članom volilnih organov in sicer na 100%.

K 12. členu

V prvi odstavku 72. člena se dodaja nov obvezni podatek, ki ga mora vsebovati kandidatura oziroma lista kandidatov, to je EMŠO – enotna matična številka občana, kar je potrebno zaradi novega 72.a člena, ki ga določa 11. člen novele. Na podlagi EMŠO bo omogočeno učinkovito in poenostavljeno preverjanje kandidatur z računalniško povezavo liste kandidatov in evidence volilne pravice.

V skladu z 19. členom ZEVP-2 imajo neposreden vpogled in uporabo podatkov iz evidence volilne pravice (preverjanje kandidatur) tudi občinske volilne komisije. Pri preverjanju zakonitosti kandidatur se ukvarjajo z velikim številom kandidatov, ko je za vsakega treba preveriti, ali izpolnjuje pogoje za kandidaturu (polnoletnost in stalno prebivališče v občini). ZLV nima pravne podlage, da bi bilo mogoče podatke o kandidatih, ki jih občinska volilna komisija pretvori v elektronsko obliko, skupinsko preveriti v evidenci volilne pravice. Zato ta faza za občinsko volilno komisijo, ki jo mora opraviti v izjemno kratkih časovnih okvirih, pomeni poseben izziv, zlasti ko gre za večje občine z velikim številom kandidatnih list in kandidatov, v največjih občinah tudi z nekaj sto kandidati. Da bi to fazo opravili hitreje in natančneje, se s predlogom zakona določa pravna podlaga, s katero se za namen preverjanja kandidatur (pravilnost podatkov oziroma obstoj volilne pravice) z uporabo EMŠO podatki o kandidatih, ki jih v informacijski sistem vnesejo občinske volilne komisije, neposredno računalniško povežejo z evidenco volilne pravice.

Z novim tretjim odstavkom se določa, kateri izmed vseh podatkov, ki jih vsebuje kandidatura oziroma lista kandidatov, so javni in za koliko časa smejo biti objavljeni na spletni strani občin in DVK.

K 13. členu

Dodaja se nov 72.a člen, s katerim se ureja nova vsebina, ki bo omogočila neposredno računalniško povezavo med zbirko volilnih organov in kandidatur oziroma list kandidatov posamezne občine z evidenco volilne pravice. To bo olajšalo delo občinskih volilnih komisij, kar bo znatno poenostavilo preverjanje kandidatur. Zbirka volilnih organov in kandidatur oziroma list kandidatov, ki jo določa prvi odstavek novega 72.a člena, se ne vzpostavlja na novo, gre za evidenco, ki jo glede na pristojnosti, določene v ZLV, in z namenom zagotavljanja tehnične podpore volitvam občinska volilna komisija vodi ob volitvah. S predlogom zakona se določa pravna podlaga, da se za namen imenovanja volilnih organov in preverjanja zakonitosti kandidatur (pravilnost podatkov oziroma obstoj volilne pravice), prek EMŠO zbirka občinske volilne komisije lahko neposredno računalniško poveže z evidenco volilne pravice.

Po do zdaj veljavni ureditvi je občinska volilna komisija upravljavka osebnih podatkov, državni organ pa po pooblastilu občinske volilne komisije obdelovalec. Zato je moral imeti državni organ, ki ni bil upravljavec osebnih podatkov, v skladu z 28. členom Splošne uredbe (EU) 2016/679 o varstvu podatkov (11. člen ZVOP-1) za obdelovanje osebnih podatkov sklenjen dogovor z upravljavcem. Takšna rešitev je bila nesorazmerna administrativna obremenitev, saj je moral MJU skleniti sporazume o obdelovanju podatkov z vsemi 212 občinskimi volilnimi komisijami. Nov člen zato določa pomembno spremembo, DVK in občinske volilne komisije so soupravljavke osebnih podatkov o kandidatih. Takšna rešitev daje pravno podlago DVK, ki bo zagotavljala informacijsko podporo lokalnim volitvam, da bo z občinskimi volilnimi komisijami soupravljavka osebnih podatkov o kandidatih. Drugi odstavek 72.a člena določa novo prisojnost DVK, saj bo le-ta pristojna za enotno informacijsko podporo vsem vrstam lokalnih volitev. To velja tako za kandidature oziroma kandidatne liste, ki jih določijo občinske volilne komisije, kot tudi za kandidature za izvolitev predstavnikov manjšin in predstavnikov Romov, ki jih določijo posebne občinske volilne komisije.

Občinske volilne komisije že od leta 2006 uporabljajo enotno aplikacijo za informacijsko podporo rednih lokalnih volitev. Ob vsakih rednih volitvah so se za njeno uporabo, čeprav ni obvezna, odločile prav vse občine. Aplikacija je bila centralno vodena na strežnikih MJU, občinske volilne komisije so lokalno vnašale kandidatne liste. Aplikacijo so varovali najvišji

varnostni standardi za informacijske storitve, kar dokazujejo vsi dosedANJI neuspešni poskusi nepooblaščenih vdorov vanjo. Po novem bo enotno informacijsko podporo za vse volitve in referendumE, tako državne kot lokalne, zagotavljala DVK. Skrbela bo za vzpostavitev aplikacije, ki bo zagotavljala podporo imenovanju volilnih organov, vzpostavitev in vzdrževanje zbirke volilnih organov in kandidatur oziroma list kandidatov ter njeno povezovanje z evidenco volilne pravice, podporo kandidacijskega postopka, določitev kandidatnih list, vnos rezultatov glasovanja, izračun rezultatov volitev ter njihovo objavo.

K 14. členu

Ker se za postopek potrjevanja kandidatur oziroma list kandidatov v skladu z drugim odstavkom 74. člena smiselno uporabljajo določbe ZVDZ, ta pa glede objave v 61. členu določa, da se v medijih ali na drug način, ki ga določi DVK, objavijo sezname potrjenih list kandidatov in sezname kandidatov, o katerih se glasuje, je potrebna predlagana izjema iz novega tretjega odstavka 74. člena. S predlagano dopolnitvijo iz 6. člena novele bo kandidatura oziroma lista kandidatov vsebovala tudi EMŠO, ki pa je posebej varovan osebni podatek, namenjen poenostavitvi preverjanja kandidatur. Objava EMŠO bi pomenila nesorazmeren ukrep, saj za volivca to ni informacija, s katero bi se seznanil s temeljnimi značilnostmi kandidata oziroma s katerim bi ga razlikoval od drugih kandidatov.

K 15. členu

78. člen ZLV je identičen 69. členu ZVDZ saj ureja število dni predčasnega glasovanja. Pri tem se je izoblikovala praksa, da DVK za vse državne volitve in referendumE določi tri dni za predčasno glasovanje (torek, sreda in četrtek pred nedeljskim glasovanjem), občinske volilne komisije pa določijo tri, dva ali samo en dan za predčasno glasovanje. Razlog manjšega števila dni je v manjšem številu volilnih upravičencev.

V letu 2022, ko je bilo v istem koledarskem letu izvedenih več državnih volitev (državnozborske in volitve predsednika republike) in referendumov ter redne lokalne volitve, je v istih okoljih prišlo do tega, da so na državnih volitvah volivci lahko na predčasnem glasovanju glasovali tri dni, na rednih lokalnih volitvah pa ne. S predlagano rešitvijo se deloma izenačuje pravice volivcev v večjih volilnih enotah (občine nad 5.000 prebivalcev), za manjše občine pa zakon dopušča možnost, da občinske volilne komisije glede na število volilnih upravičencev in glede na preteklo volilno udeležbo presodijo, kakšno število dni bodo določili za predčasno glasovanje.

K 16. členu

Zaradi preimenovanja dosedanjega poročila v 41. členu veljavnega zakona, ki ga po izvedenem glasovanju sprejme občinska volilna komisija, v akt o izidu volitev je potreben tudi popravek 90. člena ZLV. Člen določa rok v katerem mora občinska volilna komisija sprejeti akt o izidu volitev, saj je omenjeni rok vezan tudi na določbo tretjega odstavka 107. člena ZLV.

V drugem odstavku je določena vsebina akta o izidu volitev in sicer: ugotovitve o izidu volitev, opredelitev do nepravilnosti iz ugovorov, ki so bili obravnavani in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, vključno z načinom njihove odprave, ugovore, ki so bili zavrnjeni, ter ugotovitev, kateri kandidati so bili izvoljeni.

K 17. členu

Zaradi spremembe členov, ki urejajo varstvo volilne pravice, in drugačne ureditve volilnega spora je potrebna tudi sprememba 93. člena zakona, da bo enotno določen standard za razveljavitev volitev. Pri tem se v besedilu zakona namesto vpliva na izid volitev vseskozi uporablja določnejša besedna zveza: vpliv na razdelitev mandatov.

K 18. členu

S predlaganim 28. členom tega zakona se med drugimi črtata deveti in deseti odstavek 15.b člena ZLS, ki določata, da občinski svet odloča o potrditvi mandatov. V skladu s predlogom spremembe 15.b člena ZLS se bo občinski svet na konstitutivni seji le seznanil z izidom volitev v občini, ne bo pa več potrjeval mandatov članov občinskega sveta. Zaradi navedene spremembe je potrebna tudi sprememba veljavnega 94. člena ZLV, ki je ponovne volitve določal za primere, ko občinski svet ni potrdil mandata člana občinskega sveta, oziroma za

primere, ko je sodišče na podlagi pritožbe razveljavilo potrditev mandata občinskega sveta. Ponovne volitve se bodo v skladu s predlagano zakonsko spremembo opravile v primeru, če bo sodišče tožbi ugodilo in ugotovilo drugačno razdelitev mandatov zaradi nepravilnosti, navedenih v 102.c členu predloga.

K 19. členu

Predlagana sprememba je redakcijska dopolnitev člena z navedbo okrajšave za pristojno sodišče.

K 20. členu

Ustavno sodišče je z odločbo št. Up-676/19-25 4. junija 2020 ugotovilo, da so 100., 101. in 102. člen ZLV v neskladju z ustavo, saj pomanjkljivo in nedoločno urejajo postopek pravnega varstva volilne pravice po dnevu glasovanja. S predlogom novele se celovito ureja volilni spor. Predlagane spremembe in dopolnitve razširjajo razloge, zaradi katerih je mogoče vložiti pravna sredstva zaradi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov na volitvah, ki so ali bi lahko vplivale na razdelitev mandatov, prav tako se razširi nabor upravičencev, ki se lahko pritožijo, saj se v skladu s predlogom zakona lahko pritoži vsak volivec in ne le kandidat, predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov. Zaradi skladnosti postopka je bilo treba poseči tudi v 98. člen veljavnega ZLV, spremenjeni so še 99., 100., 101. in 102. člen ter dodani štiri novi členi: 102.a, 102.b, 102.c in 102.č člen.

Spremenjeni 98. člen ureja ugovor pred občinsko volilno komisijo. Z novo rešitvijo se odmika od uveljavljenega postopka vložitve pritožbe na občinski svet. Razlogov za takšno rešitev je več. Prva sta vsekakor interesni konflikt in s tem povezan dvom o objektivnosti, ko izvoljeni člani občinskega sveta odločajo o mandatih svojih političnih konkurentov. Drugi je zahtevnost presoje argumentov iz ugovorov, saj predlog zakona z novo ureditvijo opredeli pravico pritožbenega organa, ki o ugovoru odloča, da izrecno lahko razveljavi glasovanje na posameznem volišču ali v vsej občini in odredi novi datum glasovanja, lahko pa glede na težo nepravilnosti iz ugovora ugotovi drugačno razdelitev mandatov. Dodatni razlog pa je širitev nabora upravičencev, ki lahko vložijo ugovor, na vse volivce, kot jih določa 5. člen ZLV. To so torej polnoletni občani državljanji Republike Slovenije ali državljanji druge države članice Evropske unije, ki imajo potrjeno o prijavi stalnega prebivanja in prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji oziroma potrjeno o prijavi prebivanja in prijavljeno začasno prebivališče v Republiki Sloveniji, ter tudi tujci, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in neprekinjeno prebivajo na stalnem prebivališču najmanj dvanajst mesecev pred dnevom glasovanja..

Pravico do ugovora imajo torej vsi občani z volilno pravico razen predstavnika liste, ki ima v skladu z ZVDZ lahko volilno pravico zunaj volilne enote, na lokalnih volitvah torej zunaj občine. Predvideno je, da lahko vsak volivec, ki ima volilno pravico v občini, ne glede na to, ali je glasoval na volitvah ali ne, v treh dneh po dnevu glasovanja vložiti ugovor na občinsko volilno komisijo. Ugovor je pravočasen, če ga občinska volilna komisija prejme, preden se izteče rok.

Odločanje občinske volilne komisije zadeva vse odločitve in ravnanja ne glede na to, v kateri fazi volilnega postopka so nastale, če bi bile zatrjevane nepravilnosti take, da bi lahko vplivale na razdelitev mandatov, razen za odločitve o zavrnjenih kandidaturah, saj so ali bi lahko bile te predmet preizkusa v fazi potrjevanja kandidatur, kot to določata veljavna 96. in 97. člen ZLV. Pravnomočne sodne odločbe pa mora občinska volilna komisija spoštovati.

Ugovor se lahko vložijo zaradi nepravilnosti pri izvajanju katerega koli opravila volilnega odbora na volitvah. Navedeno ne vključuje nepravilnosti, ki so nastale pri delu občinske volilne komisije, nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka in nepravilnosti iz volilne kampanje oziroma v zvezi z njenim financiranjem. Te je mogoče po predlagani spremembi 99. člena zakona uveljavljati neposredno v volilnem sporu pred sodiščem, pristojnim za upravne spore.

Zatrjevane nepravilnosti v ugovoru morajo biti natančno in nazorno opisane, zgolj pavšalno navajanje domnevnih nepravilnosti ne zadošča. Če je ugovor nepopoln ali nerazumljiv, občinska volilna komisija vlagatelja ugovora takoj pozove, da ugovor v dveh dneh dopolni

oziroma popravi. Če vlagatelj ugovora poziva ne prevzame v dveh dneh od poskusa vročitve, velja vročitev za opravljeno s potekom tega roka. Če vlagatelj ugovora v danem roku ne dopolni oziroma popravi, občinska volilna komisija ugovora ne obravnava.

Če se v ugovoru zatrjuje, da so pri izvajanju opravil volilnega odbora nastale nepravilnosti, ki so ali bi lahko privedle do napačne razdelitve mandatov, mora biti v ugovoru opisan tudi vpliv nepravilnosti na razdelitev mandatov. Zatrjevanje vseh nepravilnosti, ki naj bi v postopku pred volilnim odborom nastale, je bistvenega pomena tudi zaradi poznejšega uveljavljanja sodnega varstva. V skladu s predlagano šesto alinejo prvega odstavka 102.a. člena zakona se namreč tožba zavže, če tožnik ob vložitvi tožbe ne izkaže, da je v njej zatrjevane nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 98. člena zakona, neuspešno uveljavljal že v ugovoru pred občinsko volilno komisijo.

V okviru ugovornega postopka občinska volilna komisija preizkuša obstoj v ugovoru zatrjevanih nepravilnosti pa tudi tistih, ki jih ugotovi po uradni dolžnosti. Če na podlagi ugovora ali po uradni dolžnosti ugotovi obstoj nepravilnosti pri izvajanju katerega koli opravila volilnega odbora na volitvah, jih odpravi. Splošno vodilo je, da občinska volilna komisija sama odpravlja ugotovljene nepravilnosti. Določitev načina odprave nepravilnosti je v pristojnosti občinske volilne komisije. Če je volilni odbor napačno ugotovil izid glasovanja, občinska volilna komisija sama ugotovi izid glasovanja.

Občinska volilna komisija se do zatrjevanih nepravilnosti iz ugovorov in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, opredeli v aktu iz 90. člena zakona. Osrednja novost predlagane ureditve je, da se z objavo akta iz 90. člena zakona hkrati šteje, da je ta vročen vlagateljem ugovora. Predvideno je, da občinska volilna komisija v aktu iz 90. člena zakona poleg obveznih vsebin, ki jih določa nova 6. točka 41. člena ZLV, navede vsebine iz spremenjenega petega odstavka 98. člena novele ZLV, in sicer osebno ime in kraj prebivališča vlagatelja, ki je vložil ugovor, opredelitev do nepravilnosti in opredelitev načina njihove odprave. Ker so volitve javnopravni institut, najpomembnejše sredstvo odločanja državljanov, predlog predvideva, da se v aktu iz 90. člena zakona navedeta osebno ime in kraj prebivališča vlagatelja, ki je ugovor vložil. Takšna ureditev je v javnem interesu in v skladu z načelom sorazmernosti, saj ima vsak volivec pravico vedeti, kdo je ugovarjal, vlagatelj ugovora pa se mora biti zmožen v aktu identificirati.

Predlagana ureditev predvideva, da se v aktu iz 90. člena zakona ne navedejo samo številčni podatki rezultatov glasovanja in ugotovitev, kdo je bil izvoljen, temveč se občinska volilna komisija opredeli tudi do v ugovoru zatrjevanih in po uradni dolžnosti ugotovljenih nepravilnosti pri izvedbi volitev. To nadalje pomeni, da je akt o izidu volitev akt, ki na enem mestu združuje tako objektivne številčne rezultate glasovanja kot tudi opredelitev do zatrjevanih in po uradni dolžnosti ugotovljenih nepravilnosti postopka. Praktična vrednost predlagane ureditve je, da roki za sprožitev sodnega varstva začnejo teči za vse hkrati, to je od objave akta iz 90. člena zakona v uradnem glasilu občine, in ne več za vsakega vlagatelja posebej glede na trenutek vročitve odločitve občinske volilne komisije o ugovoru. S predlagano ureditvijo se preprečujejo tudi morebitna izogibanja vročitvam.

Predvideno je, da se občinska volilna komisija v aktu iz 90. člena zakona opredeli tudi do nepravilnosti, ki jih je ugotovila po uradni dolžnosti. Iz opredelitve mora biti razvidno, da se je občinska volilna komisija seznanila z očitano nepravilnostjo in kako je o njej odločila ter ali je zatrjevana nepravilnost res bila storjena. Če oceni, da nepravilnosti ni bilo, mora to obrazložiti, v nasprotnem primeru pa mora opisati način odprave nepravilnosti. Akt o izidu volitev vsebuje tudi morebitne nepopolne ali nerazumljive ugovore, ki jih občinska volilna komisija ni obravnavala.

Smisel nadzora nad volitvami je v zagotovitvi objektivnosti in poštenosti volilnega postopka. Nadzor je torej utemeljen na objektivni zasnovi zagotavljanja zakonitosti volilnega postopka in ne na subjektivni zasnovi varstva pravic posameznih volivcev, kot je v 15. točki obrazložitve že omenjene odločbe ugotovilo ustavno sodišče. Nova ureditev predvideva, da se o vloženi ugovorih iz spremenjenega 98. člena ZLV ne odloča v obliki posamičnih

odločb, temveč se občinska volilna komisija do vseh zatrjevanih nepravilnosti opredeli v aktu o izidu volitev.

Določitev načina odprave nepravilnosti je, kot že navedeno, v pristojnosti občinske volilne komisije. Če nepravilnosti iz predlaganega drugega odstavka 98. člena ni mogoče odpraviti, so pa takšne, da so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, občinska volilna komisija s sklepom razveljavi glasovanje na voliščih, na katerih so nastale nepravilnosti (lahko tudi na vseh voliščih v občini, če gre za takšno naravo nepravilnosti), odredi ponovno glasovanje ter določi datum novega glasovanja, upoštevajoč s tem zakonom določene roke za izvedbo glasovanja na volitvah. Ponovne volitve na podlagi obstoječih kandidatur se v skladu z drugim odstavkom 95. člena veljavnega ZLV opravijo najpozneje v 15 dneh od dneva razpisa ponovnih volitev. Če pa je vložena tožba zoper sklep o razveljavitvi glasovanja, se zadrži izvedba ponovnih volitev do odločitve sodišča o zadevi.

Sklep o razveljavitvi glasovanja in določitvi datuma novega glasovanja se objavi v uradnem glasilu občine. Pri odločanju o razveljavitvi glasovanja na volitvah občinska volilna komisija upošteva vse, kar vpliva ali bi lahko vplivalo na izid glasovanja, predvsem pa naravo in težo nepravilnosti ter razliko v glasovih za posamezne kandidate oziroma liste kandidatov. Te okoliščine so navedene eksemplifikativno in ne taksativno. Na teh podlagah občinska volilna komisija presodi, ali so nepravilnosti takšne, da so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov.

K 21. členu

Glede pomanjkljivosti o poteku postopka sodnega varstva pravice pred upravnim sodiščem, ugotovljene v uvodu navedeni ustavni odločbi, se predlaga sprememba 99. člena ZLV, s katerim se natančneje določijo posebnosti postopka volilnega spora. Zakon o upravnem sporu (ZUS-1), ki se v skladu z veljavnim 102. členom ZLV uporablja v postopku sodnega varstva volilne pravice pri lokalnih volitvah pred sodiščem, vsebuje le dve izrecni določbi glede volilnih zadev (sodišče odloča v senatu treh sodnikov in odloči v 30 dneh od prejema odgovora na tožbo oziroma izteka roka za odgovor na tožbo), ne vsebuje pa vseh prvin za učinkovito uresničevanje pravice do sodnega varstva v primerih volilnega spora. Vsa procesna dejanja pred sodiščem bosta stranki in morebitni stranski udeleženci lahko opravljali le po odvetniku oziroma odvetniški družbi, razen, če je stranka sama odvetnik, ko lahko procesna dejanja opravlja sama, ali občinskem odvetniku. Iz zahteve po kontradiktornem postopku bo imela občinska volilna komisija pravico do odgovora na tožbo, s katero bo volivec uveljavljal nepravilnosti zoper odločitve občinske volilne komisije, s katero je ta odločila o izvolitvi občinskega funkcionarja (to je župana ali občinskega svetnika), zaradi nepravilnosti, ki so ali bi lahko vplivale na razdelitev mandatov. Zakon zaradi ozkih časovnih okvirov (sodišče mora odločiti v 30 dneh od prejema odgovora na tožbo oziroma izteka roka za pritožbo) ne predvideva nadaljnjih vlog in njihovega dopolnjevanja, vendar bosta stranki lahko nova dejstva in dokaze navajali vse do konca glavne obravnave, če jih brez svoje krivde nista mogli navesti v tožbi oziroma v odgovoru na tožbo, oziroma tudi pozneje, če jih bo sodišče dopustilo, potem ko bo presodilo, da njihovo izvajanje ne bo zavleklo reševanja spora.

Predlagane spremembe in dopolnitve v členih od 99. do 102.č člena odpravljajo protiustavnosti, ugotovljene z odločbo ustavnega sodišča, ki je presodilo, da je ZLV v neskladju z ustavo. Predlagana sprememba 99. člena določa volilnega sodnika, opredeljuje subjekte, ki so upravičeni sprožiti postopke sodnega varstva volilne pravice, in razlikuje med tremi različnimi vrstami volilnega spora, ki jih je mogoče sprožiti po dnevu glasovanja.

Za volilnega sodnika se predlaga upravno sodišče. Aktivna legitimacija za sprožitev volilnega spora se nekoliko razlikuje glede na to, za katere vrste spor gre, vsem pa je skupno, da sprožitev spora ni pogojena s kvoromom volivcev, ki morajo ta predlog podpreti. Ustavno sodišče je v 39. točki obrazložitve odločbe ob sklicevanju na že omenjeni Kodeks Beneške komisije navedlo, da bi lahko zakonodajalec določil, da ima pravico vložiti pravno sredstvo razumen kvorom volivcev in ne vsak volivec. Predlagana ureditev te ustavno dopustne možnosti ni upoštevala, predvsem zato ne, ker bi bila uveljavitev kvoruma povezana s številnimi drugimi zakonskimi spremembami in iz njih izhajajočimi možnimi zapleti. Obstajati bi namreč moral poseben seznam, kamor bi bili vpisani volivci, ki vložitev pravnega sredstva

podpirajo, pri čemer bi morali tudi podporo izkazati na institucionalizirani način (na primer podobno kot zbiranje podpisov v podporo referendumski zahtevi). Posebej bi moral biti predpisan postopek preverjanja, ali je pravno sredstvo podprlo zadostno število volivcev, vključno z morebitnimi pravnimi sredstvi, s katerimi bi bilo mogoče uveljavljati napake pri dajanju podpore za sprožitev volilnega spora. Vse navedeno bi nerazumno podaljšalo čas reševanja volilnega spora, o katerem je treba hitro odločiti.

Predlagani 99. člen ureja več različnih vrst volilnega spora. Za vse vrste sporov je določeno, da je rok za vložitev tožbe petnajst dni po objavi izida volitev, pri čemer ta rok v sporih iz predlaganega prvega, drugega in četrtega odstavka tega člena teče od objave akta iz 90. člena ZLV v uradnem glasilu občine, v sporih iz tretjega odstavka tega člena pa od objave sklepa občinske volilne komisije o razveljavitvi glasovanja v uradnem glasilu občine. Rok za vložitev tožbe je dokaj kratek, saj je treba zaradi pomena volilnih sporov in njihovega vpliva na konstituiranje organov občine po volitvah o njih hitro odločiti. Hkrati to ne posega v učinkovitost sodnega varstva, saj so stranke zastopane po kvalificiranih pooblaščenih.

Po predlagani spremembi 99. člena zakona je v prvem odstavku tega člena urejena možnost sprožitve volilnega spora za subjekte, ki so vložili ugovor iz 98. člena zakona, vendar z njim niso bili uspešni, to je, ko nepravilnost sploh ni bila ugotovljena oziroma ni bila odpravljena. Predlagana določba je torej zasnovana tako, da lahko volilni spor sprožijo le tisti subjekti, ki so predhodno vložili ugovor na občinsko volilno komisijo. Aktivno legitimirani lahko v petnajstih dneh po objavi akta iz 90. člena zakona v uradnem glasilu občine vložijo tožbo na sodišče. Tožbo lahko vložijo zaradi domnevnih nepravilnosti iz drugega odstavka spremenjenega 98. člena, ki jih občinska volilna komisija ni ugotovila ali niso bile odpravljene. V tožbi morajo izkazati, da so v tožbi zatrjevane nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 98. člena zakona, neuspešno uveljavljali že v ugovoru pred občinsko volilno komisijo, saj se tožba v nasprotnem primeru zavrže. S predlagano ureditvijo se zagotavlja, da se v sodnem postopku ne uveljavljajo tiste nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljaviti že v ugovoru iz spremenjenega 98. člena zakona, pa je bilo to opuščeno. V tožbi se lahko zahteva delna ali celotna razveljavitve glasovanja na volitvah ali ugotovitev drugačnega izida glasovanja.

S predlaganim drugim odstavkom 99. člena predlagatelj daje poseben pomen pravici do sodnega varstva in jo varuje tudi v primerih, ko volivec v tožbi izkaže, da je za nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 98. člena tega zakona, izvedel šele po izteku roka za vložitev ugovora in da zanje pred iztekom roka za vložitev ugovora ni mogel vedeti.

V tretjem odstavku 99. člena je urejeno sodno varstvo zoper odločitev občinske volilne komisije o razveljavitvi glasovanja. V skladu s predlagano določbo lahko vsak kandidat, predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov ali volivec v petnajstih dneh po objavi sklepa občinske volilne komisije iz šestega odstavka 98. člena zakona vložijo tožbo na sodišče. Procesna predpostavka vložitve ugovora na občinsko volilno komisijo v tem primeru ni določena, saj si subjekt, ki sproži sodno varstvo, prizadeva za ohranitev prvotnega izida volitev in ne za njegovo razveljavitve. Poleg tega ne bi bilo ustrezno in smiselno, da bi občinska volilna komisija v ugovornem postopku presojala zakonitost svoje lastne odločitve.

V četrtem odstavku 99. člena je urejeno sodno varstvo zaradi nepravilnosti, ki so nastale pri delu občinske volilne komisije, v volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem in zaradi drugih nepravilnosti, ki bi po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka. Določeno je, da lahko vsak kandidat, predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov ali volivec v petnajstih dneh po objavi akta iz 90. člena zakona vložijo tožbo na sodišče zaradi nepravilnosti, ki so nastale pri volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem. Občinska volilna komisija nima pristojnosti v zvezi z volilno kampanjo in njenim financiranjem, zato tudi ne more biti pristojna za presojo teh nepravilnosti. V ugovornem postopku pred občinsko volilno komisijo tako ni dopustno uveljavljati nepravilnosti, ki so nastale pri delu občinske volilne komisije v volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem, in nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka, razen če gre za nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov. Za njihovo presojo je pristojno izključno sodišče. V dosedanji ureditvi ostajajo samodejno nesankcionirane ali vsaj brez učinka vse kršitve, storjene v volilni

kampanji, še posebej pa v zadnjih dneh pred volilnim molkom ali celo med njim, s čimer so posamezni kandidati lahko postavljeni v neenak položaj, zato mora biti tudi tem zagotovljeno polno sodno varstvo.

K 22. členu

Postopek pred upravnim sodiščem v postopkih po dnevu volitev podrobno določajo novi členi od 100. do 102.č člena zakona. Predlog novega 100. člena predvideva obvezno zastopanje po odvetniku oziroma odvetniški družbi, razen, če je stranka sama odvetnik, ko lahko procesna dejanja opravlja sama, ali občinskem odvetniku. Določeno je, da pred sodiščem lahko stranke, med katere sodijo tudi morebitni stranski intervenienti, ki v skladu z 19. členom Zakona o upravnem sporu pridobijo položaj stranke, opravljajo procesna dejanja samo po pooblaščenцу, ki je odvetnik oziroma odvetniška družba, razen, če je stranka sama odvetnik, ko lahko procesna dejanja opravlja sama, če pa je stranka občinska volilna komisija ali občina, pa je za zastopanje pooblaščen tudi občinski odvetnik. Zastopanje po tako določenem pooblaščenцу je v interesu pravnega reda v celoti, saj pripomore k povečanju kakovosti sojenja in razvoju prava v praksi, poleg tega pripomore k razbremenitvi sodišč in s tem pospešitvi postopka. Volilni spori so dejansko in pravno zelo zahtevni spori, v katerih je posebej poudarjen javni interes, temu pa mora biti prilagojena tudi hitrost odločanja. Če tožba in druge vloge niso vložene po tako določenem pooblaščenцу, sodišče tožbo v skladu s predlaganim prvim odstavkom 102.a. člena zakona zavrže, drugih vlog pa ne upošteva.

V drugem odstavku predlaganega 100. člena je določeno, da mora tožnik vsa dejstva in dokaze navesti oziroma predlagati v tožbi oziroma toženec v odgovoru na tožbo. Rok za odgovor na tožbo je petnajst dni. V zadnjem odstavku se ta omejitev nekoliko omili, saj se dopušča, da se lahko nova dejstva in dokazi navajajo do konca prvega naroka za glavno obravnavo, vendar le če jih stranke brez svoje krivde niso mogle navesti v tožbi oziroma v odgovoru na tožbo ali če sodišče samo presodi, da dopustitev navajanja novih dejstev in dokazov ne bi zavleklo reševanja spora. Z ureditvijo kot celoto se tako na eni strani uresničuje načelo koncentracije in hitrosti postopka, na drugi strani pa se ne posega nesorazmerno v pravico strank do izjavljanja v sodnem postopku.

K 23. členu

Predlagani člen ureja način komuniciranja Upravnega sodišča s strankami v postopku. Tožbo bodo upravičenci pri Upravnem sodišču vložili v elektronski obliki, to jo bo strankam v postopku vročilo v fizični obliki. Vse vloge strank se bodo nato vlagale in sodna pisanja vročala v elektronski obliki v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek. Če tožba ne bo vložena v elektronski obliki, jo bo Upravno sodišče v skladu s 102.a členom ZLV zavrglo (po izteku roka za odpravo pomanjkljivosti), ostalih vlog, ki ne bodo vložene v elektronski obliki, pa Upravno sodišče ne bo upoštevalo. Zaradi zasledovanja načela koncentracije in hitrosti postopka je predvideno neposredno vročanje vlog med pooblaščenци strank v postopku. Če vloge ne bodo vročene neposredno med pooblaščenци strank v postopku, jih Upravno sodišče ne bo upoštevalo. Vročitev vlog strank in sodnih pisanj bo veljala za opravljeno z dnem, ko bo naslovnik prevzel elektronsko ali fizično pisanje. Če vloge oziroma pisanja naslovnik ne bo prevzel v treh dneh od dneva elektronske odpreme oziroma od poskusa vročitve v fizični obliki, bo veljala vročitev za opravljeno s potekom tega roka. Fikcija vročitve je nujna zato, da se zagotovi hiter tek in končanje volilnega spora.

K 24. členu

Ustavno sodišče je v obrazložitvi odločbe v točkah 33. in 34. izrecno poudarilo, da mora postopek potekati pregledno, ker to krepi tudi zaupanje javnosti v odločitve volilnega sodnika. Zato ima v tem volilnem sporu glavna obravnavo poseben pomen. Ker v ZUS-1 ni posebnih postopkovnih določb, ki bi bile prilagojene naravi volilnega spora, s tem členom zakon izrecno določa, da upravno sodišče odloči po izvedeni glavni obravnavi. Sodišče mora odločiti v 30 dneh od prejema odgovora na tožbo ali izteka roka za odgovor na tožbo. Kot je bilo pojasnjeno je volilni spor dejansko in pravno zelo zahteven, v njem je posebej poudarjen javni interes, temu pa mora biti prilagojena tudi hitrost odločanja.

K 25. členu

Novi 102.a, 102.b, 102.c in 102.č člani vsebujejo procesne in materialne določbe.

102.a člen predpisuje razloge, zaradi katerih se tožba s sklepom zavrže brez meritorne obravnave. Tožba se s sklepom zavrže v vseh vrstah volilnih sporov, če:

a) je vložena prepozno ali prezgodaj, torej po izteku roka za vložitev tožbe, ali če bi bila vložena pred samimi volitvami ali pred objavo akta o izidu volitev;

b) če je nepopolna ali nerazumljiva, pri presoji popolnosti oziroma razumljivosti tožbe se smiselno uporablja ZUS-1 in na podlagi smiselne uporabe ZUS-1 tudi Zakon o pravnem postopku (ZPP);

c) če je ne vloži upravičena oseba (če jo na primer vloži volivec iz druge občine);

č) če je vložena po pooblaščenca, ki ni oseba iz prvega odstavka predlaganega 100. člena tega zakona;

d) če ni vložena v elektronski obliki v skladu s 101. členom zakona;

e) če tožnik ob vložitvi tožbe ne izkaže, da je v tožbi zatrjevane nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz spremenjenega 98. člena zakona, neuspešno uveljavljal že v ugovoru pred občinsko volilno komisijo. Ta razlog za zavrženje se nanaša na tožbo iz prvega odstavka spremenjenega 99. člena zakona, želi pa doseči, da se v okviru te vrste volilnega spora izvede le sodni nazor nad delom in odločitvijo občinske volilne komisije, ne pa navajanje novih nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati že v postopkih pred občinsko volilno komisijo. Če tožnik v tožbi deloma uveljavlja nepravilnosti, ki jih je uveljavljal v ugovoru iz 98. člena zakona, deloma pa jih ni uveljavljal, bo sodišče v skladu s predlagano ureditvijo tožbo v delu, v katerem nepravilnosti niso bile uveljavljane v ugovoru, zavrglo, v delu, v katerem so bile nepravilnosti uveljavljane v ugovoru, pa jo bo obravnavalo po vsebini. Edina izjema je primer iz drugega odstavka 99. člena tega zakona.

Razlogi za zavrženje tožbe so določeni glede na specifičnost volilnega spora. Razlogi za zavrženje tožbe so tako v manjšem delu podobni kot v 36. členu ZUS-1, v večjem delu pa ne. Predlaga se, da upravno sodišče pred zavrženjem tožbe, razen v primeru iz prve in tretje alineje prvega odstavka 102.a člena, pozove tožnika, naj v treh dneh odpravi pomanjkljivosti, ki so razlog za zavrženje tožbe. Zaradi uresničevanja načela koncentracije in hitrosti postopka ter ob upoštevanju, da so stranke v volilnem sporu zastopane s kvalificiranimi pooblaščenca, se določa rok treh dni, ki je sorazmerno kratek za odpravo nepravilnosti, ki so razlog za zavrženje tožbe. Pri tem se za postopanje uporabljajo določbe ZUS-1, na podlagi smiselne uporabe ZUS-1 pa tudi določbe zakona, ki ureja pravdni postopek, v zvezi z nepopolnimi oziroma nerazumljivimi vlogami (22. in 31. člen ZUS-1 in 108. člen ZPP). Tožnik pa ne bo pozvan k odpravljanju pomanjkljivosti v primerih iz prve in tretje alineje prvega odstavka, ker v danih primerih nepravilnosti ni mogoče odpraviti. Tožnikom se bo zahteva za odpravo pomanjkljivosti vročala v elektronski obliki v skladu s 101. členom tega zakona, razen če to glede na naravo pomanjkljivosti ni mogoče, ker sodišče nima njihovega elektronskega naslova za vročanje (na primer stranski udeleženci, ki bi v teh primerih bili kandidati, z odločitvijo sodišča pa so ob mandat). V tem primeru sodišče zahtevo stranki vroči v fizični obliki, zakon določa, da je fiktivna vročitve po izteku roka tri dni od poskusa vročitve.

102.b člen določa, da upravno sodišče tožbo zavrne v primeru, če ne ugotovi nepravilnosti v volilnem postopku oziroma volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem, če ugotovi nepravilnosti, ki niso ali ne bi mogle privedi do drugačne razdelitve mandatov (ta določba bo upoštevana, če bo sodišče sicer ugotovilo nepravilnosti, a bodo po svoji naravi takšne, da zaradi njih razdelitev mandatov ne bi bila drugačna), ali če ugotovi nepravilnosti, ki po svoji naravi niso v temeljih prizadele poštenosti volilnega postopka (ta določba bo upoštevana v primeru nepravilnosti, ki po svoji naravi (ne številčno) niso takšne, da bi v temeljih vzbudile dvom o poštenosti volilnega postopka). Upravno sodišče bo torej moralo presojati vpliv nepravilnosti na končni izid volitev in razdelitev mandatov.

Predlagani novi 102.c člen ureja primere, ko upravno sodišče ugotovi, da je tožba utemeljena. V prvem odstavku predlaganega 102.c člena zakona je predvideno, da če upravno sodišče ugotovi nepravilnosti v volilnem postopku ali volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem, ki so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov ali so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka, tožbi ugodi, ugotovi drugačno razdelitev mandatov, v celoti ali deloma razveljavi glasovanje na volitvah, odredi ponovno glasovanje in določi datum novega glasovanja, upoštevajoč z ZVDZ in ZLV določene roke za izvedbo glasovanja. Z nepravilnostmi v volilnem postopku, ki so ali bi lahko

privedle do drugačnega končnega izida volitev, so mišljene nepravilnosti, ki se lahko izrazijo številčno in je tako mogoče oceniti njihov vpliv, tako da bi bila lahko zaradi njih končni izid volitev in razdelitev mandatov drugačna. Z nepravilnostmi, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka, so mišljene nepravilnosti, ki bi zaradi svoje kakovosti in ne številčnosti v temeljih prizadele objektivno poštenost volilnega postopka (na primer diskriminacija določenih skupin glede obstoja pravice do glasovanja).

102.č člen določa, da zoper odločitve sodišča v volilnem sporu ni pritožbe niti izrednih pravnih sredstev.

K 26. členu

Člen izenačuje pogoje za predlaganje kandidature za župana in kandidatov oziroma kandidature za občinski svet. Takšno ureditev je zakonodajalec postavil že v letu 1993, kasneje pa je s posegi v 106. člen prišlo do neutemeljenega razlikovanja. Tako je ob trenutno veljavni ureditvi za kandidata za župana določeno višje najnižje število potrebnih podpor za kandidaturu (15) v primerjavi s potrebnimi številom potrebnih podpor za kandidaturu za člana občinskega sveta (30). Takšno razlikovanje nima prave pravne utemeljitve, saj je Ustavno sodišče v svojih presojah (npr. U-I-49/06-30) to vsebino presovalo z dveh vidikov. Na eni strani naj bi število podpor preprečevalo težave, ki bi nastale pri izvedbi volitev ob prekomernem številu kandidatov (preprečevanje brezupnih list in izgubljenih glasov), po drugi strani pa število podpisov za podporo kandidature ne sme biti višje od števila glasov, ki so potrebni za izvolitev.

K 27. členu

S črtanjem celotnega IV. poglavja se spreminja način oblikovanja organov ožjih delov občin. Do sedaj veljavna ureditev, ko se organ ožjega dela občin, ki se imenuje svet, voli na enak način in po postopku kot občinski svet, v praksi kaže številne ovire. Ožji deli občin so teritorialno in glede na število tam živečih občanov, razen v največjih občinah relativno majhne enote z majhnim številom volilnih upravičencev. Ker za volitve v svete ožjih delov občin veljajo enaka pravila (podpore se zbira znotraj volilne enote ali ožjega dela, pri imenovanju volilnih odborov velja nezdržljivost), je vlaganje kandidatnih list in kandidatur oteženo. Sistem volitev v svete ožjih delov občin je bolj kompleksen, ker se znotraj enega ožjega dela praviloma oblikuje veliko število volilnih enot, o kandidati iz različnih volilnih enot pa se glasuje na istih voliščih. Število kandidatov pada tudi zaradi splošno manjšega zanimanja za vključevanje v delo ožjih delov občin. Zato se volilni organi občin redno srečujejo s številnimi izzivi pri izvedbi volilnega procesa (raznobarvne glasovnice, večje število volilnih skrinjic, počasnejše štetje glasov in ugotavljanje izida volitve itd.).

Zaradi upadanja zanimanja za kandidature v številnih občinah po rednih lokalnih volitvah zaradi nepopolnih svetov izvajajo nadomestne volitve. Tako so po podatkih iz enotnega informacijskega sistema za podporo volitev in referendumov isDVK v najmanj 10 občinah imeli naknadne volitve v svet enega ali več ožjih delov občin, ker volitve 20. 11. 2022 niso bile izvedene, v dveh občinah so imeli ponovne volitve v svet ožjega dela, ker na volitvah ni bilo dovolj kandidatov. Na rednih lokalnih volitvah v letu 2018 je bilo takšnih občin skoraj trikrat toliko kot v letu 2022. Glede na telefonska in pisna poizvedovanja občinskih volilnih organov pri državnih organih je sklepati, da je število občin s podobnim problemom višje. Zagotovo pa so občine, ki kljub nepopolnim svetom ožjih delov občin ne izvedejo ponovnih volitev, če imajo izvoljenih več kot pol članov sveta.

S črtanjem IV. poglavja oblikovanje organov ožjih delov občin članstvo v odboru ožjega dela občine ne temelji več na volilni pravici, ki jo določata ustava in zakon, pač pa na pravici do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev. S tem se poenostavlja način oblikovanja organa ožjega dela občine. Odbor ožjega dela občine izmed prebivalcev posameznih ožjih delov občine imenujejo občinski svet, na svojih zborih ali prebivalci posameznega ožjega dela občine na drug način, določen s statutom.

V javni razpravi s predstavniki občin in njihovih reprezentativnih združenj je večina občin predlagano rešitev podprla. Težavo z oblikovanjem odborov ožjih delov v tistih občinah, ki se ne bi želele odločiti za nobeno od obeh možnosti, ki jih zdaj že ponuja ZLS, se rešuje s

spremembo 19. člena ZLS. Ta po novem omogoča še tretji način imenovanja, ki bo temeljil na že uveljavljeni praksi glasovanja o participativnem proračunu. Takšna rešitev ima dve prednosti, prvič, občina se lahko odloči za več enakovrednih oblik glasovanja (po pošti, po spletu s podporo posebne aplikacije, osebno na sedežih ožjih delov občin ali na sedežu občine), in drugič, glasovanje se ne izvaja na en dan, ampak v časovno daljšem obdobju, ki ga občina določi glede na izbrane načine glasovanja. Dodatna prednost oblikovanja organov ožjih delov občin po novem je, da se izvaja časovno ločeno od volitev in konstruiranja organov občine na rednih lokalnih volitvah. Nenazadnje se lahko občina odloči, da se trajanje mandata članov odborov skrajša in imenovanje opravi več kot enkrat v mandatu.

Podrobnejšo ureditev torej zakon prepušča občinskemu statutu. S spremembo oblikovanja organ ožjega dela se ne spremeni vloga, položaj in status ožjih delov občin, kar je že doslej prepuščeno v urejanje občini.

K 28.členu

15.b člen ZLS

Ustavno sodišče je pri ugotavljanju ustavnosti postopka sodnega varstva pred upravnim sodiščem in postopka s pritožbo pred občinskim svetom med drugim ugotovilo, da bi bilo utemeljeno vsa vprašanja postopka pravnega varstva volilne pravice pri lokalnih volitvah urediti v ZLV, ki je specialni zakon za ureditev lokalnih volitev. Ker tudi ZLS v 15.b členu, ki določa vsebino konstitutivne seje občinskega sveta, ureja pravico do pravnega sredstva in sodnega varstva, je treba peti odstavek 15.b člena ZLS nadomestiti z določbo, da se občinski svet konstituira na prvi seji po volitvah, ki se opravi najpozneje v 14 dneh po objavi akta o izidu volitev v skladu z 90. členom ZLV pod pogojem, da je v tem aktu ugotovljena izvolitev več kot polovice članov občinskega sveta.

Primarna skrb zakonodajalca je, da se predstavniški organ konstituira v razumnem roku po dnevu glasovanja, zato v primeru tožbe zoper sklep občinske volilne komisije o razveljavitvi glasovanja na voliščih, občinska volilna komisija v primeru, da ni spornih več kot polovica mandatov, objavi akt o izidu volitev v občini. V takem primeru se bo občinski svet v skladu z novim petim odstavkom 15.b člena konstituiral v nepopolnem sestavu. Preostanek mandatov bo občinska volilna komisija ugotovila po ponovljenem glasovanju oziroma po odločitvi sodišča o sklepu občinske volilne komisije o razveljavitvi glasovanja na voliščih. Skladno s spremenjenim sedmim odstavkom 15.b člena se občinski svet na svoji prvi konstitutivni seji seznanil z izidom volitev v občini. Osmi do petnajsti odstavek 15.b člena ZLS pa se črtajo.

Ta sprememba določa, da občinski svet ne bo več potrjeval mandatov, ampak se bo seznanil z izvolitvijo članic in članov občinskega sveta. S tem bo postopek konstituiranja organa zaključen. Na enak način, kot velja v skladu z veljavnim sedmim odstavkom 15.b člena ZLS, se bo občinski svet seznanil z izvolitvijo župana. Ker v skladu z novo ureditvijo volilnega spora občinski svet ni več vključen v odločanje o morebitnih spornih mandatih, se odstavki od osmega do petnajstega črtajo.

Sprememba pri ureditvi volilnega spora, kjer o morebitnih ugovorih odloča občinska volilna komisija, občinskemu svetu jemlje tudi pristojnost potrjevanja mandatov. Občinski svet ne odloča več o morebitnih pritožbah na rezultate volitev, zato bo odločitev občinske volilne komisije o izidu volitev, če ne bo izpodbijana na upravnem sodišču, meritorna. V tem okviru ni več potrebe po dodatnem potrjevanju mandatov, saj so mandat v skladu z ugotovitvami volilnih organov že podelili volivci. Občinski svet na konstitutivni seji zgolj ugotovi, kdo je bil izvoljen.

Prvi odstavek 41. člena ZLS določa, da se člani občinskega sveta volijo za štiri leta in da se mandatna doba članov občinskega sveta začne s potekom mandatne dobe prejšnjih članov sveta, traja pa do prve seje novo izvoljenega sveta. Ta določba preprečuje, da bi nastalo brezvladje, saj stari občinski svet deluje do prve seje novo izvoljenega sveta. Zakon sicer nima časovne omejitve, do kdaj najdlje lahko takšno stanje traja, vendar določbe ZLV, ki urejajo roke izvedbe volitev, preprečujejo, da bi takšno stanje trajalo nesorazmerno dolgo.

Veljavni zakon ne določa, kdaj se mora novoizvoljeni občinski svet sestati na konstitutivni seji. Ureditev tega vprašanja je bila prepuščena poslovnikom občinskih svetov, zato so se v

praksi pojavljale številne težave in interpretacije o tem, kdaj sklicati sejo in kdaj jo opraviti. Novoizvoljeni člani občinskih svetov so bili tako od občine do občine v različnem položaju, v posamičnih primerih pa je prišlo celo do nepotrebnega odlašanja s sklicem in izvedbo konstitutivne seje. Zato je z novelo predlagana enotna ureditev, da se občinski svet konstituira na prvi seji po volitvah, ki se opravi najpozneje v 14 dneh po objavi akta o izidu volitev, če je iz tega akta razvidno, da je nesporna več kot polovica mandatov članov občinskega sveta.

Aktualni župan oziroma županja bo morala prvo konstitutivno sejo občinskega sveta sklicati takoj po objavi akta o izidu volitev Občinske volilne komisije (pod pogojem, da je v tem aktu ugotovljena izvolitev več kot polovice članov občinskega sveta), saj jo bo v skladu s predlagano ureditvijo treba opraviti (torej ne le sklicati) v 14 dneh po objavi navedenega akta o izidu volitev. Vložitev tožbe na upravno sodišče ne bo zadržala izvedbe konstitutivne seje občinskega sveta. Občinski sveti bodo morali po uveljavitvi tega zakona poslovniške določbe, ki urejajo sklic konstitutivne seje, uskladiti z zakonom v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi.

18., 19., 19.a, 19.b, 19.c, 30., 34.a in 45. člen ZLS

S spremembami navedenih členov se prilagodi način imenovanja organa ožjega dela občin. V skladu s predlagano ureditvijo ti organi ne bodo več voljeni na neposrednih volitvah, pač pa jih bo bodisi imenoval občinski svet izmed občanov z območja ožjega dela občine, ali na zborih prebivalci ožjega dela občine ali pa prebivalci ožjega dela občine na drug način, ki ga bo določil statut. Podrobnosti so v obrazložitvi k 27. členu novele.

30. člen ZLS

S spremembo 19. člena ZLS se enovito ureja način oblikovanja organov ožjih delov občin, ki med drugim povzema vsebino tretjega določila 30. člena ZLS, zato se ta črta.

37.a člen ZLS

Sprememba 37.a člena ZLS upošteva novo ureditev volilnega spora, povezano s spremembo 15.b člena ZLS. Člani predstavniškega telesa pridobijo to lastnost z izvolitvijo. Do zdaj je veljala še potrditev mandata, ki je avtoritativna ugotovitev, da je bil član občinskega sveta veljavno izvoljen, torej zakonito izvoljen. Tedaj je lahko začel opravljati svojo funkcijo. Potrditev mandatov je bil pogoj, da se občinski svet konstituira. Takšna rešitev je bila povzeta po vzoru potrditve mandatov poslancev Državnega zbora, ki jo zapoveduje tretji odstavek 82. člena ustave. Vendar je že ustavna določba delno odstopila od pravila, da lahko o pravilnosti izvolitve odloča le državni zbor, ko je omogočila sodno varstvo. Dejstvo je namreč, da poslanci ne morejo opraviti vloge volilnega sodnika. Podobno je veljalo za mandate članov občinskega sveta. S podrobnejšo ureditvijo volilnega spora in določitvijo volilnega sodnika občinski svet ne odloča več o pravilnosti izvolitve članov občinskega sveta, zato institut potrjevanja mandatov razvodeni. V skladu z novo ureditvijo se bo tako občinski svet zgolj seznanil z izvolitvijo članov in župana, saj bo o zakonitosti izvolitve že presojal volilni organ.

Občinski svet se bo po novem konstituiral po odločitvi občinske volilne komisije (torej po objavi akta o izidu volitev, v katerem bo ugotovljena izvolitev več kot polovice članov občinskega sveta), konstituiranja organa ne bo zadržala morebitna delna razveljavitev glasovanja na volitvah s strani občinske volilne komisije, če bo kljub temu nesporna več kot polovica mandatov, prav tako pa konstituiranja organa ne bo zadržala morebitna tožba na upravno sodišče. Bo pa sodišče v skladu s 102.c členom zakona imelo možnost naknadne odprave akta občinske volilne komisije in s tem posredno (s tem, ko bo občinska volilna komisija na podlagi sodbe sprejela in objavila novo poročilo o izidu volitev) morebitnega prenehanja že ugotovljenega mandata. S to rešitvijo se bo občinski svet konstituiral v razumnem roku, saj bi se v primeru, da bi se konstituiranje občinskega sveta odlagalo do pravnomočnosti akta iz 90. člena ZLV (torej do pravnomočne odločitve sodišča), lahko mandat starega občinskega sveta nerazumno podaljšal, svetnikom, katerih mandat je nesporen, pa bi se neupravičeno posegalo v njihovo volilno pravico. Roki, ki jih sodišču za odločanje določa novela ZLV, bi tako v nasprotnem primeru lahko mandat aktualnemu občinskemu svetu podaljšali za več kot tri mesece. S takšno rešitvijo se hkrati preprečuje špekulativno vlaganje tožb z namenom podaljševanja mandata organom občine. Zaradi

možnosti naknadnega prenehanja mandata je posledice morebitnih nepravilnosti mogoče v celoti sanirati. Pri tem se posegi sodišča nanašajo samo na sporne mandate, ne pa na vse mandate, kar bi se zgodilo v primeru, da bi bila pogoj za sklic konstitutivne seje pravnomočnost akta o izidu volitev iz 90. člena ZLV.

S tem se koncept sedanje ureditve ne spreminja, tudi v skladu z veljavno zakonodajo se občinski svet konstituira na prvi seji po volitvah, na kateri je potrjenih več kot polovica mandatov članov sveta. Da bi bili izpolnjeni pogoji za sklic konstitutivne seje občinskega sveta, kot navedeno, ni treba čakati na pravnomočnost akta o izidu volitev.

V primeru vložitve morebitne tožbe na sodišče lahko pride do odprave akta o izidu volitev, ki ga izda Občinska volilna komisija, po ponovnem glasovanju in sprejetju novega akta oziroma po sprejetju novega akta o izidu volitev pa lahko pride do drugačne razdelitve mandatov. V prvem odstavku 37.a člena ZLS, ki ureja predčasno prenehanje mandata občinskim funkcionarjem, se zato dodaja nova sedma alineja, s katero je prenehanje mandata možno tudi kot posledica volilnega spora, in sicer se določa, da članu občinskega sveta, podžupanu kot članu občinskega sveta in županu preneha mandat, če občinska volilna komisija na podlagi odločbe upravnega sodišča sprejme nov akt o izidu volitev v skladu z 90. členom ZLV, iz katerega izhaja, da je bil namesto njega izvoljen drug kandidat. Predlagatelj se ni odločil za rešitev, v skladu s katero bi svetniku mandat prenehal že na podlagi sodbe upravnega sodišča, s katero bi sodišče v skladu s 102.c členom ZLV akt o izidu volitev odpravilo in občinski volilni komisiji naložilo sprejetje novega akta o izidu volitev oziroma akt o izidu volitev odpravilo, v celoti ali deloma razveljavilo glasovanje na volitvah in odredilo ponovno glasovanje. Predlagatelj meni, da sodišče z razveljavitvijo glasovanja in odreditvijo ponovnega glasovanja oziroma z naložitvijo sprejetja novega akta pravzaprav ne odvzame mandata, ampak samo naloži ponovno glasovanje oziroma sprejetje novega akta. Ponovljeno glasovanje nadalje ne pomeni, da bo zadevna oseba tudi res izgubila mandat, zato se predlaga, da mandat ohrani do takrat, ko iz novega akta o izidu volitev izhaja, da ga je res izgubila. Zaradi uskladitve z novim 102.č členom ZLV, ki določa, da zoper odločitev sodišča ni pritožbe in izrednih pravnih sredstev, se zadnji stavek drugega odstavka 37.a člena ZLS črta, spremeni pa se tudi peti odstavek tega člena.

Uskladitev 47. člena ZLS je potrebna, saj bodo odbori ožjih občin skladno s predlagano spremembo ZLV lahko imenovani s strani občinskega sveta, zaradi česar je podelitev pobude volivcem za vložitve zahteve za razpis referendumu neustrezna. Tovrstno pobudo lahko še vedno podajo vsak volivec ali politična stranka v občini, zato s tem ne bo poseženo v pravico prebivalcev ožjih delov občin do sodelovanja v javnem življenju.

K 29. členu

Zaradi spremembe 15.b člena ZLS, ki določa roke za sklic konstitutivne seje občinskega sveta, morajo občinski sveti ustrezno spremeniti občinske akte, če urejajo roke za sklic konstitutivne seje občinskega sveta in imenovanja organov ožjih delov občin. Rok za uskladitev občinskih splošnih aktov je šest mesecev.

Mandati na zadnjih rednih lokalnih volitvah izvoljenih svetov ožjih delov občin prenehajo s prenehanjem mandatov organov občin po rednih lokalnih volitvah 2026. S tem se ne posega v volilno pravico izvoljenih članic in članov svetov ožjih delov občin.

K 30. členu

Določba 101. člena, ki ureja elektronsko vlaganje pritožb, se bo ob tehnični izpolnitvi pogojev za vlaganje po elektronski poti, pričela uporabljati z odredbo, ki jo bo minister, pristojen za pravosodje, objavil v Uradnem listu Republike Slovenije. Z njo bo določil datum, od katerega bo v skladu s spremenjenim in dopolnjenim zakonom mogoče tožbo ali drugo vlogo vložiti po elektronski poti.

K. 31. členu

V skladu s 29. členom predloga zakona, s katerim se zamika uporaba določb novele, je treba določiti uporabo veljavnih zakonov do začetka uporabe spremenjenih določb ZLV in ZLS.

K 32. členu

S končno določbo se določa splošni petnajstdnevni rok za uveljavitev predlaganih sprememb in dopolnitev in določa zamik uporabe zakona do prvih rednih lokalnih volitev novembra 2026.

Drug odstavek določa izjemo pri zamiku uporabe zakona in sicer na način, da je določeno, da se začneta določbi 35. in 37. člena ZLV, ki urejata sestavo občinske volilne komisije in volilnih odborov, uporabljati z dnem uveljavitve zakona.